

Opinia Komitetu Regionów „lokalna i regionalna współpraca na rzecz ochrony praw dziecka w Unii Europejskiej”

(2010/C 267/10)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wyraźnie uznano prawa dziecka; zagadnienie podstawowych praw dziecka ma *ponadto* charakter horyzontalny, przekrojowy i wielowymiarowy, dlatego też należy je wprowadzić jako przekrojowy priorytet horyzontalny do głównego nurtu wszystkich odpowiednich krajowych i unijnych strategii politycznych.
- Zauważa, że w celu zapewnienia faktycznego poszanowania praw dziecka niezbędna jest szeroko zakrojona partnerska współpraca wszystkich zainteresowanych podmiotów, szczególnie instytucji i państw członkowskich UE, organizacji pozarządowych, innych organów aktywnie działających w tym obszarze oraz samych dzieci, a przede wszystkim władz lokalnych i regionalnych. Władze samorządowe zajmują się tą kwestią każdego dnia i to one posiadają kluczowe kompetencje w tym zakresie.
- Wzywa państwa członkowskie do zwrócenia większej uwagi na poszanowanie praw dziecka, włączając w to zapewnienie podstawowych warunków niezbędnych dla rozwoju dzieci. W tym kontekście władze lokalne i regionalne mają wyjątkową sposobność, by przyjąć własne strategie i służyć za wzór zarówno dla swych własnych krajów, jak i dla samej Unii.
- Apeluje do wszystkich właściwych podmiotów o gromadzenie obszerniejszych informacji oraz dalsze polepszanie technik zbierania danych i analizy wskaźników praw dziecka. W procesie tym należy na wszystkich etapach konsultować się z władzami lokalnymi i regionalnymi, które są zarówno dostawcami ilościowych i jakościowych informacji, jak też najważniejszymi użytkownikami końcowymi wspomnianego narzędzia.
- Dostrzega pozytywną rolę krajowych rzeczników praw dziecka i podobnych organów zajmujących się ochroną praw dzieci, jak też wskazuje na potencjalne korzyści płynące dla władz lokalnych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron z obustronnej komunikacji i ścisłej współpracy z tymi podmiotami.
- Ubóstwo dzieci i ich rodzin może negatywnie wpływać na korzystanie z przysługujących im praw i ograniczać szanse na przyszłość.

Sprawozdawca: Arnoldas Abramavičius (LT/PPE), burmistrz gminy miejskiej Zarasai

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Odnotowuje, że dzieci stanowią jedną piątą ludności Unii Europejskiej, dlatego też do priorytetów instytucji i państw członkowskich UE powinno należeć zapewnienie otoczenia sprzyjającego ich rozwojowi, włączając w to ochronę i propagowanie praw dziecka.

2. Stwierdza, że w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wyraźnie uznano prawa dziecka; zagadnienie podstawowych praw dziecka ma ponadto charakter horyzontalny, przekrojowy i wielowymiarowy, dlatego też należy je wprowadzić jako przekrojowy priorytet horyzontalny do głównego nurtu wszystkich odpowiednich krajowych i unijnych strategii politycznych. Sądzi, że Konwencja o prawach dziecka ONZ mogłaby posłużyć jako ramy, które będą nie tylko wykorzystywane w przypadkach łamania praw, lecz także szeroko stosowane w celu wspierania rozwoju i szans wszystkich dzieci i ludzi młodych.

3. Zwraca uwagę, że instytucjonalne i prawne ramy poszanowania praw dziecka są wystarczająco dobrze rozwinięte w UE. Obejmują one Konwencję o prawach dziecka ONZ, europejską konwencję praw człowieka i inne ważne umowy międzynarodowe podpisane w tej dziedzinie przez wszystkie państwa członkowskie. Niemniej jednak nadal pojawiają się wyzwania i zagrożenia, co wymaga nowych środków politycznych, dobrze skoordynowanych działań oraz dalszego ich monitorowania.

4. Zauważa, że w celu zapewnienia faktycznego poszanowania praw dziecka niezbędna jest szeroko zakrojona partnerska współpraca wszystkich zainteresowanych podmiotów, szczególnie instytucji i państw członkowskich UE, organizacji pozarządowych, innych organów aktywnie działających w tym obszarze oraz samych dzieci, a przede wszystkim władz lokalnych i regionalnych. Władze samorządowe zajmują się tą kwestią każdego dnia i to one posiadają kluczowe kompetencje w tym zakresie.

5. Stwierdza, że wdrażanie praw dziecka należy głównie do obszarów polityki, za które odpowiedzialne są zarówno UE, jak i państwa członkowskie (np. polityki społecznej i edukacyjnej, polityki na rzecz młodzieży, polityki zdrowia oraz zagadnień związanych z przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości itp.). Dlatego też istotne znaczenie ma to, by działania podejmowane na poziomie UE respektowały zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz były realizowane zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów. Działania UE powinny sprzyjać debacie, wymianie sprawdzonych rozwiązań oraz badaniom porównawczym, monitoringowi i ocenie.

6. Popiera zamiar skoncentrowania się przez Komisję Europejską przede wszystkim na zwalczaniu przemocy, ochronie dzieci znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, np. małych dzieci bez opieki i ofiar handlu ludźmi, jak też dzieci narażonych

na ubóstwo i wykluczenie społeczne. Jednakże odnotowuje, że dla osiągnięcia celów we wszystkich tych obszarach absolutnie niezbędna jest współpraca ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, a szczególnie z władzami lokalnymi i regionalnymi.

7. Ponadto widzi potrzebę odpowiednio wcześniej podjętych środków na rzecz promocji zdrowia, aby zapobiec części problemom, które mogą wynikać stąd, że dzieci i młodzież przebywają w środowisku wysokiego ryzyka.

8. Z zadowoleniem przyjmuje plan Komisji dotyczący opracowania komunikatu w sprawie praw dziecka oraz wybraną w tym celu metodologię, a mianowicie zorganizowanie publicznych konsultacji na ten temat. Ponadto KR liczy na współpracę z Komisją w ramach grupy sterującej forum praw dziecka UE oraz wewnątrz samego forum.

9. Z zadowoleniem przyjmuje postanowienia programu sztokholmskiego (wieloletniego programu UE mającego na celu stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz ochronę obywateli) przyjętego przez Radę Europejską w 2010 r. Wśród wymienionych w nim priorytetowych zagadnień znalazła się ochrona i propagowanie podstawowych praw dzieci.

10. Ubolewa nad brakiem bezpośredniej wzmianki w programie sztokholmskim dotyczącej władz lokalnych i regionalnych oraz ich roli i podkreśla znaczenie uwzględniania potrzeb i wiedzy władz samorządowych podczas opracowywania planu działania dotyczącego wdrażania programu.

11. Aktywnie popiera coroczny dialog w sprawie wielopoziomowej ochrony i propagowania praw podstawowych, organizowany przez Komisję, Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Komitet Regionów, jako narzędzie służące nadrobieniu braków we wdrażaniu europejskiej strategii w dziedzinie praw dziecka oraz sposób na zagwarantowanie skutecznego włączenia władz lokalnych i regionalnych w europejską współpracę w tej dziedzinie.

12. Z zadowoleniem przyjmuje opracowanie przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej wskaźników praw dziecka, co stanowi ważny krok w kierunku wdrażania strategii politycznych w większym stopniu opartych na sprawdzonych informacjach i dowodach. Zwraca jednak uwagę na pewne niedociągnięcia tychże wskaźników. W niewielkim stopniu odnoszą się one do dziedzin podlegających kompetencji władz lokalnych i regionalnych, a tym samym są jedynie częściowo użyteczne dla tych władz.

13. Ubolewa, iż mimo podpisania przez wszystkie państwa członkowskie UE Konwencji MOP dotyczącej zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci, nie wiadomo, jak wiele dzieci staje się ofiarami handlu ludźmi i wyzysku w pracy. Dlatego też podkreśla potrzebę zapewnienia w ramach Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010 lepszej koordynacji między właściwymi instytucjami i wyspecjalizowanymi agencjami na wszystkich poziomach, tak aby efektywniej reagowały na zjawisko wyzysku dzieci w pracy.

14. Stwierdza, że należy w dalszym ciągu zwracać uwagę na kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w zakresie ochrony praw dziecka, a zwłaszcza zapewnienia dostępu do edukacji, opieki zdrowotnej, ochrony socjalnej i rynku pracy dla młodzieży.

15. Odnotowuje, że władze lokalne i regionalne należy również postrzegać jako niezbędnych partnerów w ramach unijnych procedur konsultacyjnych, szczególnie ze względu na to, że są one w stanie skutecznie informować opinię publiczną i zachęcać do dialogu z lokalnymi wspólnotami w celu wzmocnienia poziomu ochrony praw dziecka. Mogą również organizować kampanie informacyjne na temat praw dziecka na poziomie lokalnym i regionalnym przy wsparciu finansowym UE, których celem jest zwiększanie wiedzy dzieci na temat przysługujących im praw.

16. Uznaje cenną rolę organizacji pozarządowych zajmujących się kwestią praw dziecka na szczeblu europejskim i krajowym.

17. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy w sprawie znakowania, jak np. koncepcję UNICEF-u „miasta przyjaznego dzieciom”, która umożliwi faktyczne wdrożenie na szczeblu lokalnym konwencji o prawach dziecka ONZ i uwzględni działania ukierunkowane na zapewnienie praw dzieci oraz ich integrację w odpowiednich procesach decyzyjnych.

18. Zaleca władzom lokalnym i regionalnym pełne wykorzystanie istniejących struktur współpracy i wymiany sprawdzonych rozwiązań, takich jak zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, środowisko akademickie oraz decydenci polityczni aktywnie zaangażowani w dziedzinę praw dziecka. W tym kontekście należy wspierać na płaszczyźnie unijnej zarówno innowacyjne środki mające na celu propagowanie skuteczniejszej współpracy partnerskiej między władzami lokalnymi i regionalnymi w różnych państwach członkowskich UE, jak też wymianę sprawdzonych rozwiązań.

19. Wzywa Komisję Europejską do włączenia przykładów sprawdzonych rozwiązań z państw członkowskich UE do dokumentów dotyczących ochrony praw dzieci. Przepisy Europejskiej karty miast przyjaznych dzieciom i wytycznych politycznych Rady Europy w sprawie zintegrowanych strategii krajowych mających na celu ochronę dzieci przed przemocą powinny zostać odzwierciedlone w strategii UE na rzecz praw dziecka. Jednocześnie należy podkreślić potrzebę zwrócenia większej uwagi na najlepszy sposób wprowadzenia zobowiązań politycznych w życie.

20. Odnotowuje ważną rolę Rady Europy w zakresie ochrony praw dzieci i wzywa instytucje UE do pogłębienia współpracy z tą instytucją.

Ramy prawne i administracyjne

21. Biorąc pod uwagę złożoną i wielowymiarową naturę praw dziecka, Komitet Regionów podkreśla potrzebę uznania ich przede wszystkim za narzędzie gwarantujące stworzenie bezpiecznego, całościowego i korzystnego środowiska dla rozwoju dziecka, tak aby dzieci mogły stać się pełnoprawnymi, świadomymi i społecznie odpowiedzialnymi członkami swoich wspólnot lokalnych, państw członkowskich i całego wielokulturowego społeczeństwa europejskiego.

22. Wzywa państwa członkowskie do zwrócenia większej uwagi na poszanowanie praw dziecka, włączając w to zapewnienie podstawowych warunków niezbędnych dla rozwoju dzieci. W tym kontekście władze lokalne i regionalne mają wyjątkową sposobność, by przyjąć własne strategie i służyć za wzór zarówno dla swych własnych krajów, jak i dla samej Unii.

23. Zauważa, że niektóre grupy dzieci znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji nie mogą korzystać ze środków gwarantujących ochronę ich praw. Ma to szczególnie miejsce w wypadku tzw. „niewidzialnych dzieci”: dzieci z rodzin nieposiadających legalnego statusu pobytu oraz dzieci żyjących na ulicy.

24. Uważa, że sprawą najwyższej wagi jest zagwarantowanie skutecznej współpracy władz policyjnych państw członkowskich oraz pełne wykorzystanie możliwości miękkich środków społecznych, takich jak numer 116000, czyli linia telefoniczna dla dzieci zaginionych. KR wzywa państwa członkowskie do udostępnienia bezpłatnych „numerów 116” oraz do ich spopularyzowania wśród obywateli.

25. Apeluje do wszystkich właściwych podmiotów o gromadzenie obszerniejszych informacji oraz dalsze polepszanie technik zbierania danych i analizy wskaźników praw dziecka. W procesie tym należy na wszystkich etapach konsultować się z władzami lokalnymi i regionalnymi, które są zarówno dostawcami ilościowych i jakościowych informacji, jak też najważniejszymi użytkownikami końcowymi wspomnianego narzędzia.

26. Ze względu na brak kompleksowych informacji dotyczących ochrony praw dziecka w państwach członkowskich, Komitet wzywa Komisję do opracowania, opublikowania i regularnego aktualizowania „tablicy wyników w zakresie ochrony praw dziecka”, która będzie obejmować ulepszone wskaźniki w tym obszarze i dostarczać wiarygodnych, porównywalnych i najnowszych informacji na temat przestrzegania praw dziecka w państwach członkowskich. Tablica mogłaby bazować na metodologii stosowanej już dla tablicy wyników rynku wewnętrznego, która dotyczy transpozycji dyrektyw regulujących rynek wewnętrzny. Narzędzie to nie tylko służyłoby za punkt odniesienia dla badań, lecz także mogłoby stać się ważnym katalizatorem zmian politycznych w państwach członkowskich dzięki uwypukleniu sprawdzonych rozwiązań. Tym samym przewyżczono by brak obowiązkowych przepisów prawnych, a działania podejmowano by w drodze otwartej metody koordynacji, o co apeluje się w Białej księdze w sprawie sprawowania rządów.

27. Wzywa Komisję do promowania koncepcji praw dziecka, jak również apeluje o współpracę w tej dziedzinie między władzami lokalnymi w państwach UE i w krajach trzecich w ramach polityki zewnętrznej UE. W tym celu należy zachęcać do wspólnych działań z Radą Europy i z pozostałymi zewnętrznymi strukturami współpracy UE, w tym m.in. w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, Unii dla Śródziemnomorza, dialogu UE – Afryka i współpracy z państwami AKP. Przyczyni się to do polepszenia jakości życia w krajach partnerskich UE, szczególnie w państwach graniczących z UE.

Zagwarantowanie praw podstawowych oraz stawienie czoła najważniejszym wyzwaniom

28. Dostrzega pozytywną rolę krajowych rzeczników praw dziecka i podobnych organów zajmujących się ochroną praw dzieci, jak też wskazuje na potencjalne korzyści płynące dla władz lokalnych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron z obustronnej komunikacji i ścisłej współpracy z tymi podmiotami. Jednocześnie wzywa państwa członkowskie do umacniania instytucji rzecznika praw dziecka, z uwzględnieniem zaleceń Parlamentu Europejskiego i organizacji międzynarodowych.

29. Odnotowuje, że ubóstwo może stanowić poważną przeszkodę w powszechnym dostępie do równych szans i że należy mu przeciwdziałać, jeżeli chce się zagwarantować skuteczną ochronę praw dzieci. Ubóstwo dzieci i ich rodzin może negatywnie wpływać na korzystanie z przysługujących im praw i ograniczać szanse na przyszłość. Dlatego też działania należy skoncentrować przede wszystkim na dzieciach pochodzących z grup społecznych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i zagwarantować prawo do wysokiej jakości powszechnego kształcenia, tak by każde dziecko otrzymało możliwość dobrego rozwoju.

30. Uważa, że władze lokalne i regionalne mogą przyczynić się do skutecznego rozwiązania tego problemu poprzez propagowanie ukierunkowanych na dzieci, wielowymiarowych systemów ochrony socjalnej, ponieważ dzieci można objąć lepszą ochroną, jeżeli również ich rodzice mogą żyć w godziwych warunkach i mają dostęp do opieki zdrowotnej. Najlepszym rozwiązaniem z punktu widzenia kosztów jest profilaktyka i ochrona socjalna. W szczególności zwolnienia z opłat dla sierot i dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji pozwoliły na zwiększenie dostępu do usług w zakresie kształcenia i zdrowia. Dlatego też KR zaleca, by instytucje europejskie, organizacje międzynarodowe, wyspecjalizowane stowarzyszenia oraz krajowe władze publiczne zdecydowanie zachęcano do wspierania zdolności władz lokalnych i regionalnych do podejmowania tych kluczowych działań.

31. Wzywa Komisję do przygotowania i przyjęcia zaleceń dotyczących ubóstwa dzieci. Można by to osiągnąć w oparciu o szeroko zakrojone konsultacje publiczne, tak aby zapewnić jak największy zasięg i jak najbardziej aktywny udział różnych podmiotów oraz odzwierciedlić wachlarz ewentualnych sposobów podejścia.

32. W kontekście coraz większej mobilności siły roboczej w UE oraz migracji zarobkowej wewnątrz Unii Komitet odnotowuje potrzebę zapewnienia praw dzieci imigrantów, szczególnie w dziedzinach leżących w gestii władz samorządowych. Obejmuje to m.in. wspieranie procesu łączenia rodzin imigrantów, doradztwo rodzinne, jak również usługi socjalne, edukację i opiekę zdrowotną dla dzieci imigrantów oraz pomoc w adaptacji do życia w kraju przeznaczenia i integracji w ramach społeczności lokalnych i edukacyjnych.

33. Dostrzega potencjalne korzyści płynące ze skutecznej integracji dzieci osób migrujących wewnątrz Unii w odpowiedniej grupie społecznej w krajach przeznaczenia. Zakończone powodzeniem działania w tej dziedzinie mogą prowadzić do poszerzenia wiedzy zarówno dzieci miejscowych, jak i dzieci imigrantów, na temat innych państw członkowskich, zwiększenia potencjału społecznego, jak też coraz większej tolerancji w krajach pochodzenia i przeznaczenia. Dlatego Komitet wzywa władze samorządowe i państwa członkowskie do zwrócenia baczniejszej uwagi na tę kwestię oraz przekształcenia w szanse wyzwań, które niesie ze sobą migracja wewnątrz UE.

34. Zwraca uwagę na zagrożenie związane z niestety wciąż istniejącym zjawiskiem handlu ludźmi, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci. Komitet wzywa Komisję i państwa członkowskie do skierowania wszelkich wysiłków – włączając w to wprowadzenie w życie niezbędnych przepisów na szczeblu UE – na zwalczanie tego zjawiska i zapewnienie maksymalnej ochrony ofiarom. Należy przy tym ściśle współpracować z władzami lokalnymi i regionalnymi, gdyż to głównie na nich spoczywa odpowiedzialność za udzielanie ważnej pomocy np. w zakresie edukacji, opieki społecznej czy psychoterapii, jak również zacieśnianie współpracy z siłami porządkowymi i organami sprawiedliwości.

35. Odnotowuje potrzebę zapewnienia odpowiedniej ochrony nieletnim bez opieki.

36. Odnotowuje potrzebę poprawy wymiaru sprawiedliwości w odniesieniu do nieletnich, opracowania odpowiednich, dostosowanych do wieku środków zapobiegania przestępczości nieletnich, interwencji i reintegracji, a także oddzielenia pod względem przestrzennym i organizacyjnym nieletnich przestępców od przestępców dorosłych.

Działania informacyjne i edukacyjne

37. Podkreśla znaczenie zapewnienia wszystkim osobom – zarówno dzieciom, jak i dorosłym – wszechstronnego kształcenia na temat praw dziecka. Przyczyni się to do lepszego zrozumienia natury praw dziecka oraz zwiększenia świadomości młodych obywateli.

38. Mając na uwadze niepodzielność praw i obowiązków socjalnych, Komitet zaleca skierowanie większej uwagi na szerszy kontekst praw dziecka, a mianowicie na koncepcję praw człowieka i odpowiedzialności społecznej. Ponadto opowiada się za promowaniem pojęcia odpowiedzialności dzieci wobec swoich rodzin, swojej społeczności, swojego kraju, swoich rodziców, osób starszych, młodszych dzieci, ludzi znajdujących się w mniej korzystnej sytuacji, jak również wobec środowiska naturalnego i innych kluczowych struktur współczesnego społeczeństwa.

39. Zwraca uwagę, że w polityce ochrony praw dziecka dzieci powinny być traktowane jako partnerzy, którzy są w stanie udzielić cennych informacji zwrotnych. Uzyskane w ten sposób uwagi należy wykorzystać do aktualizacji krajowych i europejskich strategii. Władze lokalne i regionalne mogą odegrać tu kluczową rolę pośrednika i pomocnika, korzystając z istniejących już rozwiązań, takich jak gminne rady dzieci, tak by dzieci miały odpowiednią instytucję, za której pośrednictwem mogłyby wyrażać swoje potrzeby i życzenia.

40. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą opracowania sześciu platform komunikacji, które umożliwią dzieciom i młodzieży przedstawienie swoich poglądów. Komitet podkreśla potrzebę rozbudowania tej inicjatywy i zaangażowania władz samorządowych, które dysponują najlepszą wiedzą fachową na temat sytuacji lokalnej oraz potencjałem utrzymania tej zorganizowanej formy komunikacji.

41. Uświadamia sobie potrzebę zapewnienia prawa dzieci do dostępu do wysokiej jakości wykształcenia, do życia w bezpiecznym i wygodnym otoczeniu oraz do korzystania z ochrony przed jakimkolwiek rodzajem przemocy fizycznej i psychicznej i dostrzega istotną rolę władz samorządowych w zapewnianiu poszanowania tych praw.

42. Dostrzega potrzebę zapewnienia prawa do dobrej jakości kształcenia dla dzieci upośledzonych fizycznie i psychicznie oraz przypomina, jak ważne są inicjatywy ukierunkowane na wspieranie niezależności tych dzieci i zapewnienie ich pełnej integracji w społeczeństwie, zgodnie z art. 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W dziedzinie kształcenia istnieją dwa różne podejścia: w jednym proponuje się rozwinięcie specjalnych programów nauczania i szkolenia, a w drugim możliwie jak największą integrację dzieci niepełnosprawnych w systemie ogólnokształcącym. Komitet wzywa władze lokalne, regionalne i krajowe, ośrodki pedagogiczne, organizacje pozarządowe i wszystkie zainteresowane podmioty do zaangażowania się w ogólnoeuropejską debatę na temat ewentualnych rozwiązań i najlepszych praktyk w tej dziedzinie oraz udostępnienia jej wyników wszystkim osobom pragnącym zwiększyć swoją wiedzę fachową na ten temat. W związku z tym przypomina i uważa za godne wsparcia doświadczenia związane z integracją dzieci niepełnosprawnych, które stwarzają wszystkim realne szanse i nie prowadzą do jakiegokolwiek formy marginalizacji czy dyskryminacji.

43. Zdaje sobie sprawę z wagi wysokiej jakości kształcenia i szkolenia ustawicznego pracujących z dziećmi specjalistów w dziedzinie opieki społecznej i w innych dziedzinach.

44. Odnotowuje problemy w zakresie poszanowania praw dzieci przejawiające się na różne sposoby: od prześladowania przez rówieśników, co prowadzi do powielania przemocy poprzez naśladowanie szkodliwych zachowań, oraz innych form przemocy psychicznej i fizycznej stosowanej przez dzieci wobec ich rówieśników po wszelkie formy nadużyć, szczególnie w szkole.

45. Zauważa zagrożenie dla pełnowartościowego rozwoju dzieci, które są nadmiernie pochłonięte uczestniczeniem w internetowych sieciach społecznościowych oraz grami komputerowymi i światem wirtualnym. Te wirtualne zajęcia często ograniczają ich możliwości rozwijania umiejętności społecznych i zdobywania potrzebnej wiedzy. Dlatego wszystkie zainteresowane instytucje powinny należycie dbać o to, by dzieci kształtowały swoje wyobrażenie o technologiach informacyjnych i świecie wirtualnym, przestrzegając je przede wszystkim jako narzędzie do osiągnięcia celów w prawdziwym życiu.

46. Zwraca uwagę na korzyści mogące płynąć z tzw. życia ulicznego dla wszechstronnego rozwoju dzieci, takie jak uczenie się, jak korzystać z przestrzeni publicznej i jak dorastać, utrzymywać kontakty towarzyskie i społeczne z rówieśnikami oraz z całą społecznością. Z drugiej strony wskazuje także na niebezpieczeństwa takiego życia ulicznego, które na niektórych obszarach i w niektórych miastach Europy może prowadzić do powstawania gangów młodzieżowych.

47. Mając na uwadze dwie powyższe kwestie, KR wzywa władze samorządowe w państwach członkowskich do aktywniejszego zaangażowania się w wymianę sprawdzonych rozwiązań w zakresie organizowania zajęć pozaszkolnych dla dzieci, co pomoże zapewnić im szerokie możliwości rozwinięcia umiejętności społecznych i zawodowych. Należy w dalszym ciągu promować na poziomie krajowym i europejskim przykłady sprawdzonych rozwiązań oraz sprzyjać odpowiedniemu ukierunkowaniu krajowych i europejskich instrumentów.

48. Wzywa Komisję do włączenia jak największej liczby zainteresowanych podmiotów w opracowywanie tablicy wyników w zakresie ochrony praw dziecka, w tym właściwe agencje Unii Europejskiej, organizacje pozarządowe, władze samorządowe oraz Komitet Regionów.

49. Uważa, że w obliczu szybkiego rozwoju technologii informacyjnych (IT) oraz możliwości korzystania z tychże technologii w celu stosowania różnych form przemocy wobec dzieci, jednym z najważniejszych zadań UE jest popularyzowanie bezpieczniejszego korzystania z internetu.

50. Podkreśla, że idea bezpieczniejszego internetu powinna obejmować zwalczanie przemocy wobec dzieci oraz pornografii dziecięcej, jak też innych rozpowszechnionych form przemocy w świecie wirtualnym, np. zastraszania w cyberprzestrzeni.

51. Jest zdania, że kształcenie dzieci i dorosłych, którzy mają kontakt z dziećmi i wywierają na nie wpływ, może w dużym stopniu pomóc w zapobieganiu wykorzystywaniu dzieci za pośrednictwem internetu i zwalczaniu tego procederu. Największą uwagę należy zwrócić na szkolenie dzieci i dorosłych, szczególnie tych, którzy, jak pracownicy opieki zdrowotnej, edukacji i ochrony socjalnej, mają kontakt z dziećmi, na temat bezpiecznego korzystania z internetu, rozpoznawania przestępstw cybernetycznych i pozostałych działań o charakterze przestępczym związanych z internetem oraz sposobu zgłaszania ich właściwym władzom.

52. Zwraca uwagę na konieczność ochrony dzieci przed niekorzystnym środowiskiem społecznym, zwłaszcza takim, w którym panuje postawa sprzyjająca konsumpcji substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków i innych środków o niekorzystnym wpływie na zdrowie psychiczne i fizyczne). Bardzo ważna rola przypada tu władzom lokalnym i regionalnym: są one pierwszym elementem w łańcuchu zabezpieczenia społecznego, działającym na rzecz zapewnienia harmonijnego i bezpiecznego rozwoju dziecka. Zadaniem tych władz jest zauważenie pojawiających się zagrożeń, ich rozpoznanie i ocena oraz wykorzystanie wszelkich dostępnych środków w celu ich eliminacji. Instytucje krajowe i europejskie, w tym rzecznicy praw dziecka, organizacje pozarządowe i inni partnerzy społeczni i gospodarczy, powinny w szerokim i różnorodnym zakresie wspierać w tych działaniach władze lokalne i regionalne oraz propagować w społeczeństwie postawę nieprzychylną konsumpcji substancji psychoaktywnych.

Środki finansowe i działania wspierające

53. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne należy postrzegać jako niezbędnych partnerów w tworzeniu i wdrażaniu strategii UE na rzecz praw dziecka oraz innych europejskich inicjatyw w tej dziedzinie.

54. Uważa, że wszystkie programy i narzędzia opracowane w ramach tej strategii muszą zostać udostępnione administracji lokalnej i regionalnej.

55. Z zadowoleniem przyjmuje pozytywne skutki stosowania europejskich instrumentów finansowania i wsparcia, takich jak program Dafne w zakresie ochrony praw dziecka, jednakże wyraża ubolewanie z powodu niewystarczających zasobów i nieadekwatnych informacji dotyczących możliwości uzyskania finansowania i wsparcia. Wyniki tego programu powinny być strategicznie powiązane z wdrażaniem strategii UE na rzecz praw dziecka i wykorzystywane do kształtowania przyszłych kierunków polityki.

56. Zwraca uwagę, iż władze lokalne i regionalne w Europie mają całkiem spore doświadczenie w korzystaniu z pomocy UE w celu ochrony praw dzieci, przy współudziale innych podmiotów. Wyniki takich działań powinny być strategicznie powiązane z wdrażaniem strategii UE na rzecz praw dziecka, regularnie publikowane, omawiane i wykorzystywane jako cenny wkład w aktualizowanie kierunków polityki.

57. Wzywa Komisję Europejską do lepszego informowania na temat istniejących programów wsparcia i finansowania dla władz

lokalnych i regionalnych oraz zapewnienia możliwości wsparcia dla inicjatyw na rzecz praw dziecka, zarówno tych bezpośrednich, jak np. program Dafne III, jak i tych, które umieszczają tę kwestię wśród swoich priorytetów, jak programy współpracy transgranicznej, programy rozwoju obszarów miejskich (np. URBACT II) itp. Wszystkie zasoby finansowe dostępne w ramach różnych pozycji budżetu UE oraz różnych dziedzin polityki należy skuteczniej objaśnić i popularyzować, by uniknąć dublowania zadań i zwiększyć skuteczność prowadzonych działań.

Bruksela, 10 czerwca 2010 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO